

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลลำดวน เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ มีจุดมุ่งหมายศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำดวน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. ขอบเขตของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำดวน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนภายหลังการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น
3. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนภายหลังการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำดวน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านภูมิหลัง และคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง ด้านข่าวสารการเลือกตั้ง ด้านการจูงใจ และด้านนโยบาย

2. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

2.1 ประชากร คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำดวน

จำนวน 7,786 คน

2.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้มาจากการกำหนดโควตา จำนวน 22 คน แล้ว ทำการเลือกแบบเจาะจง ดังนี้

2.2.1 กลุ่มผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั่วไปในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำควน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 10 คน สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก

2.2.2 กลุ่มผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เป็นผู้นำท้องที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลลำควน จำนวน 12 คน สำหรับสนทนากลุ่ม

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

เขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำควน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 18 หมู่บ้าน

4. ขอบเขตระยะเวลา

ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2553 ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2554

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ ภูมิศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลลำควน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

วิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเข้าในสนามเพื่อเก็บรวบรวมจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกการสนทนากลุ่ม และการสังเกต วิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ

1. การสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง
2. การสนทนากลุ่ม ผู้เข้าร่วมสนทนา เป็นกลุ่มผู้นำท้องที่ จำนวน 12 คน
3. การสังเกต เป็นการสังเกตแบบมีส่วนร่วม
4. เครื่องมือเทคโนโลยี นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ใช้เครื่องมือเทคโนโลยีมาช่วยเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น คือ กล้องถ่ายรูป เครื่องบันทึกเสียง สมุดบันทึก ปากกา

คินสอ

สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดบุรีรัมย์ กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลลำควน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็น การศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำควน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนภายหลังการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น และ ศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนภายหลังการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ในการศึกษาผู้วิจัย ได้ทำการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง แหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในการศึกษา และการศึกษา ภาคสนามเป็นหลักแล้วนำเสนอผลการศึกษา ค้นคว้า แบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาสรุปได้ เป็นประเด็นดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลลำควน เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น โดยได้รับการจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2539 โดยมีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลครั้งแรกเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2547 จากการเลือกตั้ง ในแต่ละครั้งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วน ตำบลโดยแยกเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพล และปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพล แยกได้

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ หรือปัจจัยด้านบวก ได้แก่

1.1 ด้านภูมิหลังและคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร เป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที ชาวบ้านเห็นว่าต้องนำมาพิจารณาเพื่อประกอบการตัดสินใจในการเลือกผู้บริหารท้องถิ่น เช่น คุณสมบัติ ด้านภาวะความเป็นผู้นำ มีประวัติที่ดีมีความซื่อสัตย์ ช่วยเหลือชาวบ้านเป็นประจำ ไม่เป็นผู้เคยกระทำความผิดอาญา หรือเกี่ยวข้องกับยาเสพติด มีความอ่อนน้อมถ่อมตน มีความเป็นกันเอง มีลักษณะ การเป็นผู้นำ เพราะเกิดความน่าเชื่อถือและมีความมั่นใจในตัวผู้สมัครคนนั้นว่าสามารถที่จะนำพา ความเจริญสู่ท้องถิ่น และมีส่วนสัมพันธ์กับการเข้าถึงประชาชนและทำให้ได้รับทราบถึงความต้องการ ที่แท้จริงของประชาชนที่จะส่งผลกระทบต่อการพัฒนา ซึ่งผู้สมัครที่มีภูมิหลังที่ไม่ดีอาจส่งผลกระทบต่อ การบริหารงานของท้องถิ่น กล่าวได้ว่าภูมิหลังและคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครเป็นปัจจัยเชิงบวก ที่จะส่งผลให้เกิดการตัดสินใจเลือกผู้สมัครได้

1.2 ด้านเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายก องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นปัจจัยที่ชาวบ้านส่วนใหญ่ใช้ประกอบการตัดสินใจในการเลือกผู้สมัคร เลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น กล่าวคือ จะส่งผลกระทบต่อจิตใจของชาวบ้านในการเลือกตั้งซึ่งหากผู้สมัคร มีฐานะดีจะเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจ โดยตามทัศนคติของชาวบ้านเห็นว่าหากมีฐานะดีจะสามารถ ช่วยเหลือชาวบ้านในกรณีเร่งด่วนได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนั้นในด้านสังคมจะเป็นปัจจัยประกอบ

ในการตัดสินใจเช่นเดียวกัน ซึ่งคามทัศนคติของชาวบ้านเห็นว่า ผู้สมัครที่มีการให้ความช่วยเหลืองานบุญ งานประเพณีและเข้าไปสร้างความสัมพันธ์กับชาวบ้านแล้วจะทำให้เกิดความสนิทสนมกันมากขึ้น ก่อให้เกิดความอาทรและเห็นอกเห็นใจกันทำให้ตัดสินใจเลือกได้เร็วขึ้น ในขณะที่เดียวกันปัจจัยด้าน เศรษฐกิจและสังคมชาวบ้านส่วนหนึ่งจะไม่นำมาประกอบการตัดสินใจเพราะเห็นว่าผู้สมัครบางคน จะช่วยเหลืองานสังคมเฉพาะในระยะเวลาหาเสียงเลือกตั้งเท่านั้น

1.3 ด้านข่าวสารการเลือกตั้ง ข้อมูลข่าวสารด้านการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิด การตัดสินใจในการเลือกบุคคลในการสมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งคามทัศนคติ ของชาวบ้านจะเห็นว่าทำให้ทราบถึงคุณสมบัติผู้สมัครว่าเป็นใคร มีนโยบายในการพัฒนาอย่างไร กล่าวได้ว่าข้อมูลข่าวสารทางการเมืองเป็นสิ่งกระตุ้นหรือสิ่งเร้าให้เกิดการตัดสินใจและเกิดความสนใจ ในการเมืองระดับท้องถิ่นของชาวบ้าน ซึ่งข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจะรับทราบได้ทางแผ่นป้าย โฆษณาและรถที่ใช้ในการหาเสียงเป็นหลัก

2. ปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ หรือปัจจัยด้านลบ ได้แก่

2.1 ปัจจัยด้านการให้สิ่งจูงใจ ตามทัศนคติของชาวบ้านแล้วปัจจัยการให้สิ่งจูงใจคือ การแจกสิ่งของหรือเงินในการจูงใจเพื่อให้ชาวบ้านเลือกผู้สมัครเป็นปัจจัยทั้งทางด้านลบและด้านบวก ที่จะทำให้เกิดการตัดสินใจในการเลือกผู้สมัครที่แจกสิ่งของหรือเงินเพื่อเป็นสิ่งจูงใจซึ่งเป็นค่านิยมใหม่ ในทางการเมืองในปัจจุบัน ในด้านลบตามทัศนคติของชาวบ้านจะไม่เลือกผู้สมัครที่แจกสิ่งของเพราะ กลัวเกิดการทุจริตหากเลือกเข้าไป ในด้านบวกจะต้องดูผู้สมัครเป็นสิ่งประกอบการตัดสินใจ กล่าวได้ว่า การให้สิ่งจูงใจไม่ใช่ปัจจัยที่จะทำให้เกิดการตัดสินใจเลือกผู้สมัคร

2.2 ปัจจัยด้านนโยบาย การนำเสนอ นโยบายของผู้สมัครไม่มีส่วนที่จะก่อให้เกิด การตัดสินใจเลือกผู้สมัคร เนื่องจากเห็นว่านโยบายที่นำเสนออาจไม่สามารถปฏิบัติได้เสมอไป กล่าวได้ว่าการนำเสนอ นโยบายเป็นสิ่งสำคัญลำดับรองจากปัจจัยด้านอื่น ๆ ในการนำมาประกอบการ การตัดสินใจเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของประชาชน ส่วนใหญ่จะพิจารณาจากคุณสมบัติหรือภูมิหลังของ ผู้สมัครเป็นหลัก แม้จะเป็นยุคการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่ชาวบ้านมีการรับ ข้อมูลข่าวสารมากขึ้นแต่ยังไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเลือกระดับท้องถิ่น ด้านนโยบายจะมีผลต่อ การตัดสินใจเลือกผู้สมัครที่เป็นทางเลือกตั้งระดับประเทศเท่านั้น

2.3 ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมืองเป็นปัจจัยที่เป็นทั้ง ปัจจัยด้านบวกและด้านลบซึ่งปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมืองในทัศนคติของชาวบ้านจะมีการมองใน ปัจจัยดังกล่าวนี้ 2 มิติ ได้แก่ มิติด้านสังคมในประเด็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของผู้สมัครกับนักการเมือง ระดับประเทศและมิติทางวัฒนธรรมที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้สมัครกับชาวบ้านที่มีลักษณะ ความสัมพันธ์ทางเครือญาติ ในมิติทางสังคมที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองระดับท้องถิ่น

กับนักการเมืองระดับประเทศไม่ใช่สิ่งที่ประชาชนนำมาเป็นสิ่งประกอบในการตัดสินใจ แต่จะอยู่ที่ผู้สมัครและทีมงานของผู้สมัครเป็นหลัก ซึ่งตัวผู้สมัครและทีมงานจะมีส่วนสัมพันธ์กับชาวบ้านมากกว่านักการเมืองระดับชาติ และชาวบ้านยังมีทัศนะที่ว่า ผู้ที่มีความสัมพันธ์กับนักการเมืองระดับชาติอาจจะเป็นบุคคลที่ไม่มีความสามารถในการพัฒนาท้องถิ่นเนื่องจากอยู่ภายใต้อิทธิพลของนักการเมืองระดับชาติที่มีความสัมพันธ์อยู่ แต่ยังมีบางส่วนที่ต้องอาศัยความสัมพันธ์ของนักการเมืองระดับประเทศจะทำให้สามารถขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนิน โครงการที่ใช้งบประมาณจำนวนมากสรุปได้ว่า ปัจจัยแวดล้อมทางการเมืองเป็นปัจจัยที่ไม่ก่อผลให้เกิดการตัดสินใจเลือกผู้สมัครในการเมืองระดับท้องถิ่น

ตอนที่ 2 ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนภายหลังการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ปัญหาที่เกิดขึ้นภายหลังการเลือกตั้งเป็นปัญหาความขัดแย้งทางด้านความคิดเกี่ยวกับการเมืองของชาวบ้าน เนื่องจากการรับข้อมูลข่าวสารในปัจจุบันเป็นไปอย่างรวดเร็ว การรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองระดับชาติทำให้ทัศนคติของชาวบ้านเกี่ยวกับการเมืองเปลี่ยนแปลงไปตามการรับรู้และความเชื่อของตนเอง ซึ่งการรับรู้ข้อมูลทางด้านการเมืองระดับชาติเป็นการสื่อสารทางเดียวทำให้เกิดความเชื่อที่แนบแน่นในความรู้สึกของชาวบ้าน ไม่มีการวิเคราะห์ข้อมูลก่อนการตัดสินใจเชื่อหรือไม่เชื่อข้อมูล ส่งผลทำให้มีทัศนคติทางการเมืองในระดับท้องถิ่นไม่แตกต่างไปจากทัศนคติทางการเมืองในระดับระดับชาติ ก่อให้เกิดปัญหาช่องว่างทางสังคมที่เป็นความสัมพันธ์ของคนในชุมชนมีระยะห่างออกจากกันมากขึ้น ความสัมพันธ์ระบบเครือข่ายที่เป็นวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นเลือนหายไปพร้อมกับการเลือกตั้ง มีการแบ่งกลุ่มการเมืองของตนเองอย่างเด่นชัด การดำเนินกิจกรรมการพัฒนาของชุมชนขาดความร่วมมือจากคนในชุมชน โดยมีแนวคิดที่ว่าเมื่อกลุ่มหนึ่งจัดกิจกรรมอีกกลุ่มจะไม่เข้าร่วมกิจกรรม ทำให้ ความสงบสุขของสังคมในชนบทเริ่มหายไปและกลายเป็นปัญหาที่ซับซ้อนมากขึ้น และจะนำไปสู่การเป็นปัญหาทะเลาะวิวาท จากสาเหตุทางการเมืองซึ่งจะทำให้สังคมไม่มีความสามัคคีและไม่มีความสงบสุข

ตอนที่ 3 แนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนภายหลังการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น แนวทางแก้ไขปัญหา จะมีแนวทางที่สอดคล้องกัน ได้แก่ การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจกับประชาชนและตัวแทนผู้สมัครให้เข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามแนวทางประชาธิปไตยทั้งก่อนและหลังการเลือกตั้ง รวมทั้งการสร้างทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่เน้นถึงความสำคัญของความสามัคคีของคนในชุมชน และความสัมพันธ์ทางเครือข่ายของคนในสังคม โดยปัญหาดังกล่าวต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ตัวแทนผู้สมัคร ประชาชน และองค์กรปกครองท้องถิ่น และคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ต้องเป็นผู้จัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้อย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

ในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลลำควน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพล ได้แก่

1.1 ปัจจัยด้านภูมิหลังและคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เพราะภูมิหลังและคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครเป็นสิ่งที่ชาวบ้านสามารถเห็นและสัมผัสได้ และมีการวิพากษ์คุณสมบัติของผู้สมัครในด้านต่าง ๆ ทั้งความน่าเชื่อถือ ความอ่อนน้อมถ่อมตน และภาวะความเป็นผู้นำของผู้สมัคร ทำให้เกิดแรงงูใจภายในเกิดขึ้นกับชาวบ้านให้เกิดการตัดสินใจเลือกผู้สมัครที่มีคุณสมบัติเหล่านี้เป็นแรงเสริมทางบวกที่ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ และแสดงพฤติกรรมที่แสดงออกว่ามีความพึงพอใจผู้สมัครรายนั้น ๆ ซึ่ง แรงเสริมดังกล่าวเป็นแรงงูใจภายในที่ผลักดันก่อให้เกิด การตัดสินใจกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามความพึงพอใจที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พิศ เงามเกาะ (2550 : 1) ที่เสนอว่า แรงงูใจภายใน (Intrinsic Motive) เป็นสิ่งผลักดันจากภายในตัวบุคคลซึ่งอาจจะเป็นเจตคติ ความคิด ความสนใจ ความตั้งใจ การมองเห็นคุณค่า ความพอใจ ความต้องการ ฯลฯ สิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวนี้อิทธิพลต่อพฤติกรรม รวมทั้งในชนบทมีประเพณีวัฒนธรรมที่งดงาม ซึ่งความอ่อนน้อมถ่อมตนเป็นวัฒนธรรมของชาวบ้านในชนบทที่ยอมรับไม่เสื่อมคลาย จึงทำให้เกิดความประทับใจและเกิดการตัดสินใจได้ในทันที ในทำนองเดียวกันสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทรงเกียรติ บัวพา (2548 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกรณีศึกษา อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น พบว่า ผู้สิทธิเลือกตั้งตัดสินใจเลือกผู้สมัครจะพิจารณาจากประวัติผลงาน ความมีคุณธรรม ความรู้ความสามารถ การพบประชาชนสม่ำเสมอ

1.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม พบว่า เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น เพราะชาวบ้านเห็นว่าผู้สมัครที่มีฐานะสามารถช่วยเหลือทางด้านการเงินได้ในกรณีเดือดร้อนฉุกเฉิน ช่วยเหลือสังคม มีการพบปะประชาชนอยู่เสมอ ซึ่งทำให้ผู้สมัครที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสภาพทางสังคมที่ดีจะเป็นที่ยอมรับและเป็นสิ่งที่ทำให้ชาวบ้านตัดสินใจเลือกผู้สมัครดังกล่าว นอกจากนี้ การช่วยเหลือสังคมของผู้สมัครเป็นความคาดหวังของประชาชนที่คาดหวังจากผู้สมัครที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่จะได้รับการช่วยเหลือจากผู้สมัคร กล่าวได้ว่าเงินหรือฐานะทางเศรษฐกิจเป็นสิ่งที่คาดหวังที่เป็นแรงงูใจที่ก่อให้เกิดการตัดสินใจเลือกผู้สมัครอีกประการหนึ่งที่สอดคล้องกับแนวคิดของ อุบลรัตน์ เพ็งสฤติย์ (2544 : 169) ที่กล่าวว่า

แรงจูงใจของบุคคลที่เกิดขึ้นและให้แสดงออกทางพฤติกรรมเพื่อจะบรรลุสู่เป้าหมาย นอกจากความสำเร็จและสิ่งอื่น ๆ แล้ว อำนาจเงินจะเป็นสิ่งเร้าที่ก่อให้เกิดการแสดงพฤติกรรมที่นำไปสู่การตัดสินใจกระทำได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนั้นสอดคล้องกับผลการศึกษา ทรงเกียรติ บัวพา (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกรณีศึกษาอำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ พฤติกรรมของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตัดสินใจเลือกผู้สมัคร จะพิจารณาจากประวัติ ผลงาน ความมีคุณธรรม ความรู้ความสามารถ การพบประชาชนสม่ำเสมอ

1.3 ปัจจัยด้านข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้ง พบว่า ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งเป็นปัจจัยที่ทำให้ประชาชนได้รับรู้ถึงคุณสมบัติและตัวผู้สมัคร โดยประชาชนส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารการเลือกตั้งจากแผ่นป้ายโฆษณาหาเสียงที่ทางผู้สมัครนำไปติดตั้งไว้ตามจุดต่าง ๆ และทราบจากรถโฆษณาหาเสียงของผู้สมัคร ทำให้เกิดแรงจูงใจต่อประชาชนที่ได้พบเห็นและได้ยิน นำไปสู่การรวมกลุ่มสนทนาแสดงความคิดเห็น ถึงบุคคลผู้สมัครแต่ละคน ทั้งทัศนคติด้านบวกและด้านลบ กล่าวได้ว่าข่าวสารการเลือกตั้งเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์และก่อให้เกิดความสนใจของประชาชนและส่งผลต่อการตัดสินใจในการเลือกผู้สมัครที่ตนเองเห็นว่าเหมาะสมตามทัศนะของตนเอง เนื่องจากข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งเป็นการบอกรายละเอียดของผู้สมัครว่าเป็นใคร ทำอาชีพอะไร และมีบุคลิกภาพอย่างไร ทำให้ชาวบ้านมีการลำดับความสัมพันธ์ทางเครือญาติ เพราะในสังคมชนบทจะเอาความสัมพันธ์ทางเครือญาติเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งในการตัดสินใจ ซึ่งการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งเป็นสิ่งทำให้เกิดความสัมพันธ์เชิงความรู้สึก หรือเป็นแรงจูงใจทางจิตวิทยา (Psychological Motive) สอดคล้องกับแนวคิดของ ทิพวรรณ โชคไพศาล (2551) ที่กล่าวว่า แรงจูงใจทางจิตวิทยาเป็นแรงจูงใจ ที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จากการที่บุคคลที่ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ การที่ผู้สมัครใช้การโฆษณาประชาสัมพันธ์ชนิดต่าง ๆ นั้นเป็นการเข้าถึงผู้สมัครอีกรูปแบบหนึ่งนอกจากการปราศรัย หาเสียง การโฆษณาประชาสัมพันธ์ก่อให้เกิดการรับรู้ข่าวสารของประชาชนได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ดนุชา เรืองโพน (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2548 พบว่ารูปแบบและวิธีการณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2548 ซึ่งเป็นการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเป็นครั้งแรกนั้น ผู้สมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งดังกล่าวได้ใช้รูปแบบและวิธีการณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง โดยมีรูปแบบหลัก ๆ คือ การจัดทำป้ายโฆษณาหาเสียง การใช้รถยนต์โฆษณาประชาสัมพันธ์ การปราศรัย หาเสียง การเยี่ยมเยียนประชาชน การจัดทำแผ่นพับและใบปลิวหาเสียง นอกจากนั้นแล้วยังมีวิธีการณรงค์หาเสียงเลือกตั้งอีก

รูปแบบหนึ่ง คือ การสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์กับคนในพื้นที่นั้น โดยผู้สมัครที่มีการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ที่ดีที่สุดเป็นผู้ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง

2. ปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกผู้บริหารท้องถิ่น พบว่า

2.1 ปัจจัยด้านการให้สิ่งจูงใจจะไม่มีผลต่อการตัดสินใจของชาวบ้าน เพราะชาวบ้านเห็นว่า การที่ผู้สมัครให้สิ่งจูงใจจะทำให้เมื่อได้รับเลือกแล้วจะทำให้เกิดการทุจริตขึ้นในขณะมีอำนาจ และมีหน้าที่ โดยที่ขณะดังกล่าวเป็นองค์ความรู้และประสบการณ์ใหม่ทางการเมือง ที่ชาวบ้านจะมองถึงความซื่อสัตย์ สุจริต มีคุณธรรม ของผู้สมัครในการตัดสินใจเลือก สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ธารณกร ว่องไว (2548 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การมีความซื่อสัตย์ สุจริต เป็นคุณสมบัติที่มีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่จะก่อให้เกิดการตัดสินใจในการเลือกผู้สมัครคนนั้น

2.2 ปัจจัยด้านนโยบาย จะไม่มีผลต่อการตัดสินใจของชาวบ้านในการเลือกผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง เพราะชาวบ้านเห็นว่าแม้จะมีนโยบายที่ดียังไงก็ตามในบางนโยบายก็ไม่สามารถทำได้แต่ชาวบ้านจะให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ส่วนตัว และการช่วยเหลือสังคมเป็นสิ่งสำคัญกว่านโยบายของผู้สมัคร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กิตติพงษ์ ยี่มี (2550 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า เครือญาติมีผลต่อการตัดสินใจเลือกของผู้มีสิทธิเลือกตั้งมากที่สุด ถัดมาเป็นระบบอุปถัมภ์และระบบการใช้อำนาจและยังมีสิทธิส่วนหนึ่งตัดสินใจเลือกตามที่ตนเองคิดว่าผู้สมัครมีความเหมาะสม มีความพร้อม มีความรู้ความสามารถ เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะประชาชนในตำบลกลัวความขัดแย้งความกระดือหรือร้อนและขาดการมีส่วนร่วมในทางการเมืองในทุกระดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วรเชษฐ์ ไชยวงศ์ (2549 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการใช้สิทธิเลือกตั้ง แต่ไม่มีส่วนร่วมทางการเมืองด้านอื่น และพฤติกรรมต่อการเลือกตั้งของประชาชนพบว่า ประชาชนยังขาดความสนใจและความกระดือหรือร้อนที่จะรับทราบข้อมูลข่าวสารในทางการเมือง และยังไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งอย่างเปิดเผย

2.3 ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางการเมืองเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้เป็นเพราะประชาชนจะไม่สนใจในส่วนของคุณสมบัติของผู้สมัครว่ามีความสัมพันธ์กับนักการเมืองระดับชาติหรือไม่และมีทัศนะว่านักการเมืองท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์กับนักการเมืองระดับชาติจะก่อให้เกิดความแตกแยกของคนในชุมชนทำให้เกิดการแบ่งฝ่ายขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ (2546 : 16 – 32) ที่กล่าวว่า การเลือกตั้งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรงก่อให้เกิดการเมืองแบบฝักฝ่ายรวมทั้งการแบ่งพรรคแบ่งพวก แบบแยกเป็นขั้วตรงข้าม เนื่องจากเมื่อทั้งสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นต่างมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนทั้งคู่ กระบวนการประนีประนอม

ในระบบไม่มี อาจนำมาซึ่งความขัดแย้งและก่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์กรและประชาชนในท้องถิ่นในที่สุด และในการตัดสินใจในการเลือกตั้งของชาวบ้านในชนบทจะเลือกบุคคลมากกว่าองค์ประกอบอื่น ๆ ของผู้สมัครซึ่งจะใช้เวลาในการตัดสินใจเลือกตั้งแต่แรกเริ่มที่รู้ตัวผู้สมัคร โดยใช้ความสัมพันธ์ ความนิยมชมชอบส่วนตัวเป็นกฎเกณฑ์ในการตัดสินใจ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เบอร์ดิค (Burdick. 1959 : 139-140 ; อ้างถึงใน ฉัฐพงษ์ ยะสม. 2549 : 16) ที่พบว่า ผู้ลงคะแนนเลือกตั้งในปัจจุบันที่ได้การลง คะแนนในแต่ละครั้ง โดยใช้ข้อมูลเพียงเล็กน้อย มีความสนใจในขั้นต่ำ และมีอารมณ์เกี่ยวข้องกับกระบวนการเลือกตั้งน้อยมาก และการตัดสินใจในการเลือกตั้งดูเหมือนว่าจะแยกขาดจากกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเพื่อข้อพิจารณา ประชาชนส่วนมากตัดสินใจเลือกตั้งตั้งแต่การหาเสียงยังไม่เริ่มต้น

3. ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนภายหลังการเลือกตั้ง พบว่า ชาวบ้านจะแบ่งออกเป็นสองกลุ่มอย่างชัดเจน ได้แก่ กลุ่มที่อยู่กับผู้สมัครที่ได้รับการเลือกตั้ง และกลุ่มที่อยู่กับผู้สมัครที่ไม่ได้รับการเลือกตั้งคนทั้งสองกลุ่มจะทำกิจกรรมของกลุ่มแต่ละกลุ่ม ไม่มีร่วมกันดำเนินกิจกรรมกับอีกกลุ่มหนึ่งแม้ว่าบุคคลในกลุ่มอีกกลุ่มหนึ่งจะเป็นเครือญาติ ยกเว้นเครือญาติที่ใกล้ชิดกันอย่างแน่นอน สามารถที่จะพูดคุยกันได้แต่ยังมีระยะห่างทางความคิดเห็นทางการเมืองอยู่ทำให้ไม่สนใจในการพูดคุย จากที่มีการชักชวนรับประทานอาหารเที่ยงร่วมกันตามลักษณะของวัฒนธรรมไทยทางชนบท กลับไม่กิจกรรมดังกล่าวภายหลังการเลือกตั้ง มีลักษณะต่างคนต่างอยู่ แบ่งกลุ่มสนทนาและทำกิจกรรมร่วมกันของแต่ละกลุ่ม ซึ่งอีกกลุ่มจะไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมแต่อย่างใด ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาความขัดแย้งทางด้านความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่างของชาวบ้าน ความสัมพันธ์ของคนในสังคมที่เป็นระบบเครือญาติเกิดการล่มสลายลงในระยะเวลาหนึ่ง เป็นเพราะในการเลือกตั้งจะมีการตั้งตัวแทนของผู้สมัครหรือหัวคะแนนเป็นผู้ประสานระหว่างชาวบ้านกับผู้สมัคร ตัวแทนผู้สมัครของแต่ละฝ่ายจะนำความคิดเห็นของคนที่ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง มีการให้ร้ายฝ่ายตรงข้ามทำให้เกิดการต่อต้านจากอีกฝ่ายหนึ่ง กล่าวได้ว่าความขัดแย้งเป็นผลมาจากความสัมพันธ์ที่แนบแน่นของคนในชุมชนเมื่อมีความสัมพันธ์แบบเครือญาติและมีความคิดที่เข้าข้างตัวเอง จึงก่อให้เกิดความขัดแย้งที่รุนแรงขึ้นได้โดยธรรมชาติแล้วคนเราย่อมมีความคิดเห็นหรือมีความชอบที่แตกต่างกันออกไป ถึงแม้ว่าจะเป็นญาติพี่น้องในครอบครัวเดียวกันก็ตาม ดังนั้น ความคิดเห็นและความชอบที่แตกต่างนี้จึงนำไปสู่ความขัดแย้งในหมู่เครือญาติในการตัดสินใจเลือกตั้งในทุกระดับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ซิมเมล (Simmel. 1918 : 124 ; อ้างถึงใน พรนพ พุกกะพันธ์ 2542 : 159-161) ที่มีแนวคิดว่าความขัดแย้งเป็นปฏิสัมพันธ์แบบหนึ่ง (Sociation) ที่เกิดขึ้นในกลุ่มสมาชิกที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน โดยเสนอว่าความขัดแย้งระหว่างสองฝ่ายแสดงให้เห็นลักษณะความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่าย โดยเป็นผลจากการที่มีความรู้สึกเข้าข้างตนเองมากกว่าเข้าข้างฝ่ายอื่น

4. แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจกับประชาชน และตัวแทนผู้สมัครให้เข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามแนวทางประชาธิปไตยทั้งก่อนและหลังการเลือกตั้ง รวมทั้งการสร้างทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่เน้นถึงความสำคัญของความสามัคคีของคนในชุมชน และความสัมพันธ์ทางเครือญาติของคนในสังคม เพราะ โครงสร้างทางสังคมของชาวบ้านที่เป็นระบบเครือญาตินั้นแม้จะมีความแนบแน่นเมื่อมีผลประโยชน์และมีการแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลและสิทธิอำนาจเหนืออีกกลุ่มหนึ่งแล้วจึงจำเป็นต้องรักษาผลประโยชน์ของตนเองไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ คาร์ลเร็นคอร์ฟ (Dahrendorf 1968 : 125 ; อ้างถึงใน พรนพ พุกกะพันธ์ 2542 : 161) ได้เสนอว่า ความขัดแย้งสามารถทำให้โครงสร้างสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงได้ ความขัดแย้งเกิดจากบุคคลและกลุ่มต่าง ๆ แย่งชิงทรัพยากรและสิทธิอำนาจที่มีอยู่ใน โครงสร้างสังคม ซึ่งกลุ่มที่เกิดขึ้นภายในสังคมสามารถแบ่งออกได้เป็นสองประเภท คือ กลุ่มที่มีสิทธิอำนาจกับกลุ่มที่ไม่มีสิทธิอำนาจทั้งสองฝ่ายต่างก็มีผลประโยชน์แอบแฝงอยู่เบื้องหลัง (Latent Interest) ดังนั้น แต่ละฝ่ายจึงต้องพยายามรักษาผลประโยชน์ของตนเอาไว้โดยมีผู้นำทำหน้าที่ในการเจรจาเพื่อต่อรองผลประโยชน์ซึ่งกันและกันระดับของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจะรุนแรงมากหรือรุนแรงน้อยนั้นขึ้นอยู่กับการจัดการและการประสานผลประโยชน์ของกลุ่มที่ครอบงำและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมสามารถควบคุมได้ด้วยการประนีประนอม การประนีประนอมดังกล่าวในการแก้ไขปัญหาคือ การสร้างความเข้าใจในบทบาททางการเมืองของชาวบ้านเองซึ่งการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้กับชาวบ้านเป็นการกระตุ้นหรือเร่งให้เกิดความสนใจในหน้าที่ของตนเองในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากในปัจจุบันประชาชนในชนบทยังขาดการมีส่วนร่วมในทางการเมือง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วรเชษฐ์ ไชยวงศ์ (2549 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการใช้สิทธิเลือกตั้ง แต่ไม่มีส่วนร่วมทางการเมืองด้านอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเข้าร่วมประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล การตรวจสอบการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง การร่วมแสดงความคิดเห็นในการออกข้อบัญญัติตำบล การแสดงความคิดเห็นในการดำเนินงาน และการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านพฤติกรรมต่อการเลือกตั้งของประชาชนพบว่า ประชาชนยังขาดความสนใจและความกระตือรือร้นที่จะรับทราบข้อมูลข่าวสารในทางการเมือง และยังไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งอย่างเปิดเผย

จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจและ ไม่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนดังกล่าวข้างต้นเป็นผลการตัดสินใจที่มีปัจจัยด้านบวกและด้านลบ ซึ่งเป็นทัศนะของชาวบ้านที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของไทยในปัจจุบัน โดยปัจจัยต่าง ๆ จะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามองค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากการศึกษา พบว่า ประชาชนได้ให้ความสำคัญกับคุณสมบัติและภูมิหลังของผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างมาก ฉะนั้นภาครัฐอื่นได้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดบุรีรัมย์ องค์การบริหารส่วนตำบลลำดวน หน่วยงานทางปกครอง รวมถึงองค์กรพัฒนาเอกชนต่าง ๆ เป็นต้น ควรจัดให้มีโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่องได้เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล การเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น และการพิจารณาลงคะแนนเลือกผู้สมัคร โดยใช้เหตุผลและองค์ประกอบอื่น ๆ มาประกอบ นอกจากความชอบส่วนตัวหรือความเป็นเครือญาติรวมถึงการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบพฤติกรรมของผู้สมัครรับการเลือกตั้ง โดยเฉพาะพฤติกรรมการทุจริต

1.2 จากการศึกษา พบว่า หลังจากการเลือกตั้งเสร็จสิ้น ปัญหาหนึ่งที่ตามมาคือปัญหาความขัดแย้งในหมู่ประชาชนที่ให้การสนับสนุนผู้สมัคร ฉะนั้นภาครัฐอื่นได้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดบุรีรัมย์ องค์การบริหารส่วนตำบลลำดวน หน่วยงานทางปกครอง รวมถึงองค์กรพัฒนาเอกชนต่าง ๆ ควรจัดให้มีโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมการสร้างความรักและความสามัคคีสมานฉันท์ทั้งก่อนและหลังการเลือกตั้ง แก่ประชาชนในท้องถิ่นรวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งทุกฝ่ายให้เป็นไปในแนวทางสร้างสรรค์หาทางออกร่วมกัน และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นโดยตรง

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลลำดวน เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเรื่องเดียวกันนี้อีก โดยทำการเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างไปเป็นตำบลอื่น ๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบ

2.2 ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เพิ่มเติม เช่น ปัจจัยด้านวัฒนธรรม ปัจจัยด้านสังคม เป็นต้น

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับการเลือกตั้งระดับชาติหรือการเลือกตั้งในท้องถิ่นอื่น ๆ เพื่อให้เกิดการรองรับผลการศึกษาว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันในปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของชาวบ้านในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น